

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta

**Informovanost veřejnosti o pěstounské péči na
přechodnou dobu**

Jitka Procházková

Katedra pedagogiky

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Hanušová Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice VZ – ZSV

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Informovanost veřejnosti o pěstounské péči na přechodnou dobu vypracovala pod vedením vedoucí bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Datum

.....

podpis

Poděkování

Chtěla bych poděkovat PhDr. Jaroslavě Hanušové Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, cenné rady a odborný dohled.

Anotace: Bakalářská práce se zabývá pěstounskou péčí na přechodnou dobu. Zaměřuje se na zjištění informovanosti veřejnosti o podmínkách pěstounské péče na přechodnou dobu v České republice. Dále se zabývá průběhem přípravy pěstouna na přechodnou dobu a podmínkách jeho práce.

Klíčová slova: pěstoun, pěstounská péče na přechodnou dobu, náhradní rodinná péče, příprava pěstouna na přechodnou dobu, doprovázející organizace

Annotation:

Title: Public awareness temporary foster care.

This written work is about temporary foster care. Focuses on public awareness about temporary foster care and working conditions foster parent in Czech republic. Further it deals with the process of preparing foster for temporary foster care and conditional of his work.

Key words: foster, foster for temporary care, public awareness of temporary foster care, preparation foster parent, accompanying organization for foster

1 Obsah

1	Úvod.....	7
2	Náhradní péče	7
	Formy náhradní péče.....	7
2.1	Rodinná péče.....	8
2.2	Ústavní péče.....	9
3	Současná situace pěstounské péče na přechodnou dobu v ČR.....	11
3.1	Kdo se může stát pěstounem PPPD.....	14
3.2	Příprava pěstounů	17
3.2.1	Společná příprava žadatelů o náhradní rodinnou péči.....	17
3.2.2	Příprava žadatelů na PPPD - 2. část přípravy pěstouna PPPD	19
3.3	Průběh poskytování PPPD.....	20
3.4	Průvodci pěstounů, doprovázející organizace.....	22
3.5	Doprovázení pěstounů PPPD	22
3.5.1	Osoba průvodce	24
3.5.2	Další nabídka organizací pro pěstouny/zájemce o PPPD.....	24
4	Praktická část	26
4.1	Cíle a předpoklady praktické části bakalářské práce.....	26
4.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	27
4.2.1	Otázky k informovanosti o PPPD	29
4.2.2	Respondenty sledovaná media. Zdroje informací o PPPD.....	39
5	Diskuse a komparace dat.....	42
5.1	Jaká je informovanost veřejnosti o PPPD?	42
5.2	Další výzkumné cíle.	43
6	Doporučení pro praxi.....	49
7	Závěr bakalářské práce	51
1	Přílohy bakalářské práce:.....	53

1.1	Příloha č. 1:	53
1.2	Příloha č. 2:	58
1.3	Příloha č. 3:	60
1.4	Příloha č. 4:	61

1 Úvod

Oblastí zájmu této bakalářské práce je pěstounská péče na přechodnou dobu.

Vykonávat profesionální pěstounskou péči je jistě velká odpovědnost. Dle současné legislativy by neměly být děti umísťovány do ústavní péče, ale měly být umístěny v některém z forem náhradní rodinné péče – pěstounská péče, adopce nebo pěstounská péče na přechodnou dobu. Toto opatření by mělo předejít psychické deprivaci dětí, zejména v oblasti schopností tvořit pevné citové vazby na ostatní. Zvláště nejmenší děti by měly vyrůstat v prostředí, kde mohou být naplněny všechny jejich potřeby v optimální míře, v čase kdy ji potřebují. Tento typ péče je snáze poskytován při individuální péči o dítě v náhradní rodinné péči.

Hlavním cíle práce je informovat o průběhu a způsobu přípravy budoucích pěstounů PPPD, procesu poskytování pěstounské péče na přechodnou dobu a informace o nabídce doprovázejících organizací zabývajících se podporou pro pěstouny.

Práce je vypracovaná z informací získaných z odborné literatury, internetových zdrojů a z informací načerpaných během vlastní přípravy na možnou pěstounskou péči na přechodnou dobu.

V praktické části se práce zaměřuje na zhodnocení informovanosti veřejnosti o profesionální pěstounské péči. Informace budou vycházet z dat shromážděných dotazníkovým šetřením. Cílem praktické části práce je zjistit informovanost veřejnosti o podmínkách pěstounské péče na přechodnou dobu a zhodnocení překážek poskytování PPPD.

2 Náhradní péče

Formy náhradní péče

V České republice máme dvě možnosti náhradní péče, jestliže dítě nemůže žít v biologické rodinně. První formou je rodinná forma náhradní péče. Druhou formou je systém ústavní péče.

2.1 Rodinná péče

Adopce

Adopce je trvalé osvojení dítěte do rodiny. Dítě se stává plnoprávným členem rodiny se všemi právy a povinnostmi z toho vyplývajícími. Adoptivní rodiče jsou zapsáni do rodného listu dítěte jako jeho rodiče. Součástí je i preadopční péče, kdy je dítě již v rodině osvojitele a probíhá proces osvojení. Po skončení preadopční péče v trvání minimálně tří měsíců je rozhodnutím soudu dítě trvale osvojeno.

Pěstounská péče

Momentálně je pro odlišení od pěstounské péče na přechodnou dobu nazývána jako dlouhodobá pěstounská péče. Dítě je v rodině vychovááno po omezenou dobu, což zpravidla znamená do dospělosti nebo do ukončení přípravy na budoucí povolání. Rodičovská práva a povinnosti přináleží nadále biologickým rodičům. Pěstoun zodpovídá za dítě v běžných situacích, ale důležitá rozhodnutí, například volba povolání, je třeba konzultovat s biologickými rodiči.

Pěstounská péče na přechodnou dobu

Pěstounská péče na přechodnou dobu, je určena pro děti od narození do osmnácti let ve chvíli, kdy nemohou vyrůstat v biologické rodině. Protože je tato forma pro poskytovatele péče povoláním a má časové omezení, je též nazývána profesionální nebo krátkodobou pěstounskou péčí. Je určena jako forma akutní péče o děti. Pěstoun je odpovědný za běžnou péči o dítě. Biologičtí rodiče nejsou zbaveni rodičovských práv a povinností. Za dítě v zásadních otázkách jeho života odpovídají biologičtí rodiče. Pobyt dítěte u pěstouna je omezen dobou dvanácti měsíců. Pěstounskou péčí na přechodnou dobu v této kapitole uvádím jen pro úplný přehled možností náhradní péče o dítě v České republice. Více se jí budu věnovat v následujících kapitolách.

Opatrovnictví

Opatrovník je dítěti přidělen soudně v případě možné kolize mezi právy dítěte a vůlí rodičů. Jeho funkce zaniká spolu s vyřešením kolizní situace.

Poručenství

Poručník je dítěti přidělen jestliže jsou rodiče zbaveni rodičovských práv. Poručník se stává zákonným zástupcem dítěte. Péči o něj může vykovávat osobně, ale není to podmínkou. Jestliže má dítě v osobní péči, pak mu náleží příspěvek stejný jako u pěstounů. Poručníkem může být Orgán sociálně právní ochrany dětí, zejména v akutních případech než dojde k ustanovení fyzické osoby jako poručníka. Poručník je pod dohledem soudu. Soudu dokládá správu majetku poručenice. Důležitá rozhodnutí poručníka musí schválit soud.

2.2 Ústavní péče

Dětské domovy pro děti do tří let.

Tato forma ústavní péče je určena dětem do tří let věku. Tyto ústavy jsou připraveny na péči o děti od narození do tří let. Děti jsou ve věkově smíšených skupinách. Výjimku tvoří kojenci, kteří jsou umístěni spolu ve skupině. V ústavu jsou i prostory pro matky a těhotné v tíživé životní situaci – například nezletilé, v období léčby závislosti a podobně. Zde je možné poskytnout jim podporu v péči o dítě a navázání zdravých stereotypů v péči o ně. Je zde nabídka komplexní sociální péče, lékařů a psychologů. Dětský domov je připraven i na péči o děti s postižením, které vyžadují stálou profesionální péči, kterou nejsou schopni poskytnout rodiče či jiní pečovatelé v domácím prostředí. Jedná se o zdravotnické zařízení.

Dětské domovy

Dětské domovy jsou formou ústavní péče pro děti a mládež od tří do osmnácti let. Jestliže se dotýčný/á soustavně připravuje na budoucí povolání, je možné pobyt po vzájemné dohodě prodloužit až do věku dvaceti šesti let. Dětské domovy se snaží co nejvíce simulovat rodinné prostředí. Děti jsou tu organizovány do věkové smíšených skupin, zpravidla v jednotlivých bytových jednotkách. O konkrétní skupinu se trvale starají stejní vychovatelé. Jedná se o školské zařízení.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Tato zařízení jsou formou ústavní výchovy pro akutní případy, kdy nemohou být děti v jejich rodině. Tyto ústavy jsou například Klokánky, SOS dětské vesničky. Je určeno jako krátkodobá forma péče podobně jako pěstounská péče na přechodnou dobu. Jsou zde umístěny děti na základě předběžného opatření. Dítě zde může být umístěno na žádost rodičů nebo přímo dětí. Zařízení mohou přijímat děti od narození do osmnácti let. Děti jsou umístěny ve skupinách po čtyřech, v případě sourozeneckých skupin maximálně šesti dětech.

Diagnostický ústav

Diagnostický ústav je zařízení, kam jsou přijímány děti ke komplexnímu vyšetření. Vyšetření zahrnuje zdravotní prohlídku, psychologické vyšetření, speciálně pedagogické vyšetření a probíhá i sociální šetření v rodině dítěte. Dítě je zde umístěno zpravidla na základě soudního rozhodnutí. Dítě zde může být umístěno i na žádost rodičů nebo jeho vlastní. Jedná se též o děti v předběžném opatření soudu. Pobyť zde trvá po dobu vyšetření, obvykle v délce šesti až osmi týdnů. Děti jsou zde ve věku od tří do osmnácti nebo devatenácti let. Odtud děti přechází zpět do rodiny, do dětského domova nebo do dětského domova se školou

Dětský domov se školou

Do dětského domova se školou jsou umístěny děti se soudě nařízenou ústavní péčí nebo ochranou výchovou. Jsou zde umístěny děti se závažnými výchovnými problémy. ve věku povinné školní docházky. Po jejím skončení odchází děti do výchovných ústavů nebo do dětských domovů.

Výchovný ústav

Výchovný ústav je určen pro děti a mladistvé se závažnými poruchami chování. Je určen pro děti po ukončení povinné školní docházky. Děti zde zpravidla pokračují ve vzdělávání. Je zde zajištěna komplexní péče o děti. K dispozici jsou pedagogové, psychologové a sociální pracovníci. Pobyt dítěte je ukončen v 18 letech.

3 Současná situace pěstounské péče na přechodnou dobu v ČR

Institut pěstounské péče na přechodnou dobu (dále jen PPPD) umožňuje dětem vyrůstat v rodinném prostředí i v případě, že jeho biologická rodina v tomto ohledu selhává. PPPD je navržena tak, aby byla přechodnou fází v životě dítěte. To klade velké nároky na rychlost řešení situace konkrétního dítěte, ale hlavně na pěstouny poskytující PPPD. Současná situace v ČR je nastavena tak, že dítě mladší 3 let by nemělo být umístěno do ústavní péče, ale pouze do některé z forem náhradní rodinné péče. Volba náhradní rodinné péče by i pro starší děti měla být primárním řešením, a teprve jestliže tato forma péče není možná, měla by nastoupit péče ústavní. PPPD poskytují pěstouni speciálně proškolení pro tento typ péče. Jsou zařazeni do registru poskytovatelů PPPD a měli by být připraveni, pokud možno bezodkladně, přijmout dítě v krizové situaci. Do PPPD svěřuje dítě soud na podnět Orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále jen OSPOD). Do péče PPPD spadají děti, o které se nemohou ze závažných důvodů dočasně starat rodiče, a děti, které čekají na soudní rozhodnutí o odejmutí rodičovských práv biologickým rodičům. Na rozdíl od dlouhodobé pěstounské péče je PPPD limitována maximální dobou dvanácti měsíců péče o jedno dítě. Za tuto dobu by se již měla stabilizovat biologická rodina, jestliže je dítě v PPPD z důvodu rodinné krize nebo by dítě mělo přejít do některé z forem dlouhodobé náhradní rodinné péče (pěstounská péče, adopce). (Macela, 2013)

Dále se budu zabývat konkrétními podmínkami poskytování PPPD.

Vzdělání pěstouna PPPD

Pěstoun PPPD může mít jakékoliv vzdělání. Tento široký rámec, který je následně zúžen náročnými požadavky, ale nechává prostor pro mimořádné situace.

Rodičovská zkušenost pěstouna PPPD

Pěstoun v PPPD musí mít rodičovskou zkušenost. Tato podmínka má nejméně dvě příčiny. První je, že pěstoun PPPD by měl mít naplněnou svou rodičovskou touhu, aby se eliminovala snaha po naplnění rodičovské touhy skrze dítě v PPPD. Byl by pak ztížený, již tak těžký, odchod dítěte z rodiny pěstouna do následné péče. A také by bylo velké riziko výrazného, nevhodného připoutání se pěstouna k dítěti. Druhou příčinou je pak rodičovská rutina v péči o dítě. Při relativně krátkém pobytu dítěte v rodině PPPD není čas na zaučování pěstouna v plnění základních potřeb dítěte. Pěstoun musí mít znalosti o tom co vyžaduje péče o dítě konkrétního věku a to nejen teoreticky ale i prakticky. (Macela, 2013)

Počet dětí v rodině pěstouna PPPD (Vlastní děti, přijaté děti, počet dětí, jejich věk)

V rodině pěstouna mohou být jeho vlastní děti. Za naplněnou kapacitu rodiny je považován počet 4 dětí. Tedy vlastní děti v rodině pěstouna mohou být maximálně tři. S tímto limitem by mohli polemizovat rodiče v početných rodinách, že oni zvládají poskytovat péči i více než 4 dětem. Musíme ale vzít v potaz to, že dítě umístěné v PPPD bude akutně vyžadovat více péče než dítě vlastní. A to nejen po stránce péče jako takové. Péče o dítě v PPPD vyžaduje je i čas na komunikaci s biologickou / náhradní rodinou, s úřady péče o dítě apod. Takže celková péče o dítě v PPPD tak zabere více času než péče o dítě vlastní. Tento limit může být překročen v případě přijetí sourozenců, ale i tam by mělo jít o mimořádné opatření v případě, že nejsou „volní“ pěstouni s dostatečnou kapacitou. Zde pak nastává i praktický problém. A to ten, že pěstoun je připraven převzít obvykle jedno dítě a na tuto možnost je i materiálně vybaven. Tudíž přijetí sourozenců by vyžadovalo zohlednit i tuto situaci. Otázka věku biologických dětí není stanovena, nicméně se doporučuje aby nejmladší dítě v rodině bylo starší deseti let. Dítě od tohoto věku by již mělo odlišit rozdíl mezi ním a dětmi v rodině umístěnými dočasně tak, aby nebyly ohroženy jeho životní jistoty. Protože úkolem PPPD je eliminovat nikoliv vytvářet životní traumata. Tím, že pěstoun přijímá děti, které jsou mladší než jeho biologické, je také naplněna podmínka rodičovské zkušenosti a rutiny v péči o děti v PPPD. (Macela, 2013)

Příčiny umístění dětí v PPPD

Jedním z důvodů je doba, kdy děti čekají na adopci. Tedy na to, až pominou rodičovská práva jejich biologických rodičů. Jedná se zejména o novorozené děti, které v PPPD čekají na to, až budou právně volné a budou moci přejít do osvojení.

Druhým důvodem je odebrání dítěte z biologické rodiny pro její neschopnost poskytnout dítěti vhodné prostředí pro jeho vývoj. Zde by po dobu pobytu dítěte v PPPD měla proběhnout buď stabilizace biologické rodiny dítěte tak, aby opět plnila svou funkci vůči dítěti a umožnila jeho návrat. Jestliže se toto nestane, přechází dítě z PPPD do některé jiné formy náhradní péče jako je dlouhodobá pěstounská péče, adopce nebo ústavní péče.

Třetím důvodem PPPD jsou případy dětí, o které se nemůžou starat rodiče pro jejich momentální neschopnost pečovat o dítě. Například z důvodu nemoci/pobytu v nemocnici, výkonu trestu a podobně. Tady je pobyt dítěte omezen trváním překážky na straně rodiče a když pomine, dítě se vrací zpět do rodiny. (Macela, 2012)

Délka pobytu dítěte v PPPD

Délka pobytu dítěte v PPPD je omezena dobou dvanácti měsíců. Výjimku tvoří případ přijetí sourozence dítěte, které již v rodině pěstouna je, pak se doba počítá od začátku. Doba dvanácti měsíců byla zvolena tak, aby byl dostatek času na vyřešení situace dítěte. Zároveň je tato doba limitující aby nebyl zbytečně protahován čas v dočasné péči. (Macela, 2012)

Materiální podmínky pro poskytování PPPD.

Podmínkou je zajistit dostatek prostoru pro dítě. Jmenovitě vlastní postel pro dítě, dostatek oblečení a jiného potřebného vybavení s ohledem na věk dítěte. Tady vyvstává otázka nutnosti „specializace“ pěstouna na určitý věk přijímaných dětí. Protože jiné potřeby má kojeneček a jiné školák a nebylo by správné požadovat po pěstounech vybavení na všechna věková období dítěte. (Macela, 2012)

Odměna pěstouna

Odměna pěstouna se pro účely zákonů upravující daně z příjmů, pojistné na sociální zabezpečení, pojistné na úrazové pojištění a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění považuje za příjem ze závislé činnosti. Pro výše uvedené jsem zvolila termín plat. Tento

plat je po zdanění ve výši 20 000 Kč, jestliže se jedná o dítě zdravé max. do stupně závislosti I. . Jestliže jde o dítě se stupněm závislosti II. nebo vyšší jedná se o 24 000 Kč. Dítěti v PPPD náleží též příspěvek na jeho potřeby ve výši 4 500 – 6 350 Kč dle věku dítěte. Pěstounovi PPPD nenáleží příspěvek při přijetí dítěte do péče. Ten je určen pro pěstouny dlouhodobé. (Macela, 2012)

Dovolená pěstouna PPPD.

Pěstounovi PPPD náleží roční dovolená v rozsahu 14 kalendářních dnů. Primárně by tuto dobu měl využít v době, kdy nemá v péči dítě PPPD. Jestliže toto nelze, je možné využít odlehčovací péče poskytované neziskovými organizacemi. Do odlehčovací péče je možné vzít dítě starší 24 měsíců. (Macela, 2012)

3.1 Kdo se může stát pěstounem PPPD

Pěstounem PPPD může být každý plnoprávný jedinec starší osmnácti let s pobytem na území ČR. Tento široký rámec je zúžen následujícími požadavky. Nicméně nechává prostor pro mimořádné situace. Například jestliže nastane situace, kdy je pro dítě lepší aby se o něj starala osoba, která zatím nesplňuje požadavky na pěstouna PPPD, ale dítě ji zná. Tudíž je pro něj příznivější být v péči této osoby a nikoliv v cizí péči. Protože je v zájmu dítěte co nejméně narušit jeho život.

Dále podrobně rozvedu práci pěstouna. Jaké jsou na něj kladeny nároky jak po stránce osobní tak pracovní. A jaké podmínky musí pěstoun splnit aby mohl být zařazen do registru poskytovatelů PPPD.

Základní kritéria výběru pěstounů pro PPPD jsou shodná s pěstouny běžné pěstounské péče. Na pěstouna by mělo být pohlíženo jako na profesionála ve svém oboru činnosti. Je důležitým členem týmu v péči o dítě v systému náhradní rodinné péče. Samozřejmě je vychovatelem dítěte, ale je důležitým styčným bodem mezi dítětem, sociální pracovníci a jeho biologickou nebo náhradní rodinou. (Vávrová, 2012)

Jeho hlavní rolí je zajistit dítěti péči v takovém prostředí a množství tak, aby se mohlo zdárně vyvíjet. Jeho snahou není jen uspokojení biologických potřeb dítěte, ale taktéž jeho psychický vývoj, tak aby nepříznivá stopa dosavadního života dítěte byla do budoucna co nejmenší. Jeho práce závisí na tom z jakého důvodu je dítě v péči PPPD. V případě problémů v biologické rodině dítěte je jeho prací i spolupráce s biologickou rodinou. V

kooperaci se sociální pracovníci přispívá k návratu dítěte do biologické rodiny tím, že může příklady dobré praxe nabízet možná řešení problémů rodiny. Důležitý je jeho lidský, individuální přístup, na který často není ve státním systému místo a prostor. Pěstoun má na starosti v jednu chvíli jen jednu rodinu, na rozdíl od sociálního pracovníka, který jich má v péči několik. Jestliže je v PPPD dítě jenž čeká na adoptivní rodiče, pak je úloha pěstouna důležitá hlavně v eliminaci psychické deprivace spojené s ústavní péčí. Jeho prací je také pozvolný přechod dítěte do nové rodiny. Jeho úloha při předávání dítěte do nové rodiny není jen v pozvolném přechodu mezi rodinami, ale je též "k ruce" novopečeným rodičům s radou a podporou v jejich nové roli. Protože kdo jiný by jejich novému dítěti lépe rozuměl než ten, kdo ho již zná. Je též zárukou pro rodiče, že dítě nepřichází "odnikud", ale přichází z milujícího a podnětného prostředí. (Hlásková, 2012), (Vávrová, 2012)

Rodinné prostředí pěstouna PPPD

Aby mohl pěstoun poskytnout dítěti vhodné prostředí, je třeba, aby měl uspokojivě vyřešen svůj osobní život. Buď by měl žít ve stabilním partnerském svazku trvajícím alespoň 5 let nebo by měl být jako jednatel smířen s faktem, že partnera nemá. Žadatelé by neměli být více jak jedenkrát rozvedeni. Při více rozvodech je třeba individuálního posouzení, jestli je žadatel schopen dlouhodobého stabilního vztahu. (Macela, 2013)

Jestliže jsou v rodině pěstouna přítomny děti, ať už biologické nebo v náhradní rodinné péči, měli by být schopny mentálně porozumět příchozím a odchodům dětí zařazených do PPPD. Obvykle jsou toho schopny děti okolo deseti let. Přijímání dětí do pěstounské rodiny by logicky nemělo podnítit ohrožení rodiny pěstouna. Proto by děti v rodině pěstouna neměly mít akutní závažné zdravotní, mentální nebo výchovné problémy. V těchto případech by hrozilo, že by přijaté dítě nemělo potřebnou péči. V některých případech mohou být naopak zkušenosti pěstouna s výchovou a péčí o takové dítě výhodou. Například, jestliže má pěstoun zkušenosti s péčí o děti s cukrovkou, epilepsií a jinými nemocemi vyžadující zvláštní péči. V těchto případech mohou být předchozí zkušenosti pěstouna naopak velmi vhodné.

Životní a bytové zabezpečení rodiny je též důležité. Rodina by měla být schopna zajistit dostatek prostoru a soukromí s ohledem na přijímané děti. Jeden z rodičů by měl být připraven na odchod ze zaměstnání nejpozději ve chvíli přijímání dítěte do rodiny.

Pěstoun by měl mít stabilní socioekonomickou situaci bez dluhů a exekucí, které by mohly výkon práce pěstouna znesnadnit. (Macela, 2013)

Z hlediska osobnosti pěstouna je třeba zohlednit náročnost a specifičnost pěstounství na přechodnou dobu. Pěstoun by měl být osobnostně vyzrálý, empatický, sebevědomý s dobře zpracovanými vlastními životními situacemi. Měl by mít životní nadhled a schopnost sebereflexe v pochopení svých i cizích nedostatků. Pěstoun by měl být schopen lásku a přijetí dávat bez očekávání vděku od klientů. (Macela, 2013)

Měl by mít přiměřený věk mezi třiceti a šedesáti lety a být v dobré zdravotní kondici bez výrazně limitujících nemocí.

Vyžaduje se trestní bezúhonnost, vyloučení závislostí a významných psychických nemocí v minulosti.

U pěstounů se předpokládá kooperace s úřady, rodinami a nutnost dalšího sebevzdělávání takže je třeba dostatečných intelektových schopností. Vzhledem ke kooperaci s výše zmíněnými, je též třeba, aby pěstouni byli též velmi schopnými komunikátory.

Budoucí pěstoun by měl mít podpůrnou síť přátel pro osobní potřebu a podporu některé z pomáhajících neziskových organizací, pro případ problémů v průběhu praxe. Zásadním je absolvování přípravy pro pěstouny v základní a rozšířené verzi pro pěstouny na přechodnou dobu. (Macela, 2013)

Přípravě na profesi pěstouna je věnována samostatná kapitola.

Pěstoun PPPD by měl velmi dobře rozumět smyslu PPPD, tak aby mohl naplňovat svou roli v životě dítěte. (Macela, 2013)

Pěstoun by měl být připraven předat dítě dále. Měl by si být vědom časové omezenosti v péči o dítě a být na to připraven. Součástí přechodu by měla být snaha komunikovat s budoucí rodinou dítěte tak, aby byl, pro již tak dost traumatizované dítě, co nejhladší. (Macela, 2013)

Pěstoun by měl být schopen intenzivně spolupracovat nejen s rodinou, ale též s dalšími odborníky okolo dítěte – sociální pracovníce, učitelé, vychovatelé, psychologové a to tak, aby jeho péče o dítě byla co nejoptimálnější a dítě se co nejrychleji dostalo buď zpět do biologické rodiny nebo do dlouhodobé náhradní rodinné péče. Jedním z jeho úkolů je též zaznamenávat informace o dítěti a jeho pokroky, aby mohly tyto informace být využity nejen týmem odborníků kolem dítěte, ale též budoucí rodinou dítěte tak, aby

si rodina mohla dělat představu nejen o dítěti, ale také o jeho předešlém životě. (Macela, 2013)

Budoucím adoptivním rodičům, tak dává možnost poskytnout informace na které se dítě může ptát. Například: „Mami, kdy jsem začal sedět?“. Dítě tak nepřichází do náhradní rodiny bez minulosti, ale s pocitem kontinuity života.

Pěstoun by měl být připraven na to, že přijetím dítěte se stává součástí týmu odborníků. Což s sebou nese jistou ztrátu soukromí. Není již anonymním rodičem, ale je pod kontrolou odborníků. Zde je jistě nutné připomenout, že by kontrola měla být formou spolupráce pěstounů a doprovázející organizace nebo OSPOD. Kontrola by tak měla, v kladném smyslu toho slova, vést k zajištění optimální péče o dítě v PPPD. Kontrolou tak neprochází jen pěstoun, ale také celá rodina tak, aby nebyla ohrožena právě ta. (Macela, 2013), (Semerádová, 2011)

3.2 Příprava pěstounů

V této části se budu zabývat přípravou pěstouna na přechodnou dobu. Příprava pěstouna na přechodnou dobu se skládá z více částí. První část přípravy je shodná pro všechny žadatele o náhradní rodinou péči. Druhá část je určena pro pěstouny na přechodnou dobu.

3.2.1 Společná příprava žadatelů o náhradní rodinou péči

První část přípravy žadatelů o náhradní rodinou péči (dále jen NRP) je shodná pro všechny žadatele o NRP. Je povinná pro všechny typy NRP a její obsah vychází z Metodického doporučení MPSV ČR 7/2009 o odborném posouzení žadatelů a o zprostředkování NRP.

Jedná se nejen o přípravu na NRP, ale taktéž o vyřazení zájemců o NRP, jestliže se v průběhu příprav objeví nějaký zásadní problém na straně žadatele. (Vávrová, 2012)

Cílem příprav je poskytnout žadatelům dostatek informací o specifikách NRP a dát zájemcům možnost vytvořit si představu o tom, jak budou jako rodina fungovat po příchodu nového člena. Během přípravy žadatelů je součástí procesu i zjistit povahu žadatelů a jejich schopnosti důležité pro vykonávání práce pěstouna (jejich osobnostní charakteristiky a povahové rysy) a vyhodnotit je ve vztahu k možnému přijetí dítěte. Žadatelé o NRP mohou kdykoliv na vlastní žádost z kurzu vystoupit. (Vávrová, 2012)

Přípravy vede tým složený minimálně z psychologa a sociální pracovníce, kteří se účastní i posouzení o zařazení žadatele do evidence poskytovatelů NRP. Součástí příprav je i účast rodiny (vlastních dětí, partnera) žadatelů na víkendovém setkání. Žádaným přispěním je i účast poskytovatelů NRP pro sdílení zkušeností. Přípravy probíhají skupinovou formou s individuálními konzultacemi. Ideální skupina čítá max. 20 osob. Hodinová dotace kurzu je 48 hodin. Důležitým prvkem je i zpětná vazba žadatelů k průběhu kurzu. (Vávrová, 2012)

První částí přípravy je seznámení se s žadateli o NRP. Cílem je vysvětlit žadatelům co je v přípravném kurzu čeká, vysvětlení technických stránek NRP, jaká jsou specifika v péči o dítě v NRP. Součástí je i diskuse s žadateli nad obavami, očekáváním a motivací poskytování NRP. Výsledkem těchto setkání je zpráva o žadateli, která je součástí zprávy pro psychologické vyšetření. Dalším krokem je vyšetření pověřeným psychologem. Jedná se o diagnostické vyšetření za účelem zjištění možné psychopatologie žadatele, která by byla neslučitelná s výkonem NRP. Jestliže závěr psychologa neshledá žádný problém pokračuje žadatel v další přípravě na NRP. Při zjištění problémů neslučitelných s NRP nepokračují žadatelé v přípravě. Jestliže se odhalí nějaké méně závažné překážky, je možné pokračovat v přípravě a v následující přípravě je tento problém řešen v rámci individuálních konzultací. (Vávrová, 2012)

V druhé části této části přípravy se zájemci rozdělí podle toho jestli mají zájem o adopci nebo o pěstounskou péči. A to z důvodu odlišných potřeb zájemců.

Tato část se věnuje dalším informacím o NRP a psycho-sociálnímu vývoji dětí v NRP.

Informace o NRP prohlubují již nabitě znalosti z předchozí přípravy. Více se specifikují konkrétní případy konkrétní formy NRP.

V psychologicko- sociální přípravě se zohledňují tři roviny. Nelze je úplně oddělit je nutné předpokládat prolínání informací.

- První se zabývá přímo dítětem a jeho vývojem. Je zaměřena na možné odchylky dětí v NRP od běžné populace způsobené možnou ranou deprivací. Žadatelé dostanou informace o příčinách psychické deprivace, možných důsledcích závislostí u biologické matky v době těhotenství a jiné možné zdravotní či psychické obtíže dětí přicházejících do NRP. Řeší se i otázka jak jim předcházet a jak je napravovat. Zabývá se taktéž specifiky výchovy dítěte jiného etnika.

- Druhou rovinou je pak zpracování změn ve stávající rodině po příchodu nového člena. Jakým způsobem se rodina změní, jak mohou reagovat "sourozenci" dítěte, role náhradního rodiče v životě přijatého dítěte.
- Třetí rovinou pak komunikace s týmu tvořeného pěstounem a svěřencem k okolí. Zde se probírá jak přístup k biologické rodině dítěte a jeho vztah k ní, ať už skutečný (kontakt s rodiči, prarodiči, sourozenci) nebo jen teoretický. Tady je též prostor pro sdílení informací o odborné moci, kdy a kam se obrátit pro radu a pomoc při problémech, bez pocitu selhání na straně pěstouna nebo svěřence.

Závěrem druhé fáze přípravy je konečné rozhodnutí o zařazení nebo nezařazení žadatele do registru poskytovatelů NRP. Zařazení se uskuteční po schválení žadatele sociálním pracovníkem a pověřeným psychologem. (Vávrová, 2012)

3.2.2 Příprava žadatelů na PPPD - 2. část přípravy pěstouna PPPD

Po společné části přípravy žadatelů o některou z forem NRP musí pěstouni na přechodnou dobu absolvovat druhou část přípravy, která je specifická pro tento typ NRP. Je uskutečněna v rozsahu 70 hodin a ve skupině o počtu maximálně 10 osob. Tento počet je určen s ohledem na bezpečné prostředí ve skupině. A také s ohledem na nutnost důkladně probrat témata přípravy. Tato část příprav by měla být zaměřena tak, aby po absolvování přípravy měl pěstoun o sobě jasnější představu. Měl by vědět kde jsou jeho silné a slabé stránky a měl by být schopen kooperace s jinými lidmi na vysoké úrovni. Je nutno do těchto příprav zahrnout i rodinu pěstouna (vlastní děti pěstouna, partner, rodiče), neboť i ona bude PPPD velmi zasažena. (Vávrová, 2012)

Tato příprava zohledňuje specifika PPPD. Hlavními tématy jsou pochopení smyslu PPPD, práce s dítětem v PPPD, komunikace s biologickou/náhradní rodinou dítěte a důsledky pro rodinu pěstouna. (Vávrová, 2012)

Hlavní smysl PPPD není jen v její dočasnosti, ale i v pomoci biologické rodině v tom, aby se mohla starat o své dítě sama. (Vávrová, 2012)

Práce s dítětem v PPPD se též liší od jiných forem NRP. V PPPD je nutné vysvětlit dítěti dočasnost pobytu, samozřejmě s ohledem na věk a mentální schopnosti dítěte. Důležité je zachování pozitivního pocitu dítěte z biologické rodiny, tak aby pozdější návrat do rodiny byl co nejjednodušší. (Vávrová, 2012)

Během přípravy by se mělo diskutovat o možných problémech dítěte a hledat optimální strategie jejich řešení. (Vávrová, 2012)

V neposlední řadě je pak zpracování příchodů a odchodů dětí v PPPD z pěstounské rodiny a způsoby jak se s nimi vyrovnat. Vyřešit si otázky: Jak se k tomu postavím já? Jak můj partner? Může PPPD ohrozit moje vlastní děti?

Vše výše zmíněné by mělo probíhat hlavně sebezkušenostní formou, simulováním konkrétních situací a diskusí mezi účastníky. Cílem by mělo být upevnit rodičovské kompetence zájemců tak, aby si byl pěstoun jistý ve své roli vychovatele. (Vávrová, 2012)

Po úspěšném absolvování kurzu pro pěstouny PPPD je žadatel zařazen do evidence poskytovatelů PPPD na příslušném krajském úřadu v místě bydliště pěstouna.

3.3 Průběh poskytování PPPD

Přijetí a pobyt dítěte v rodině pěstouna

Přijetí dítěte do rodiny je většinou jednorázovou událostí. Dítě přiveze pracovník OSPOD nebo si dítě vyzvedne pěstoun, zpravidla v porodnici, sám. Tímto nastává proces péče o dítě. Snahou pěstouna je, aby byl, pokud je to jen trochu možné, přesun pro dítě co možná nejméně traumatizující. U miminek z porodnice je to jednoduché, u starší dětí je třeba brát v potaz alespoň oblíbenou hračku nebo jinou věc připomínající domov. (Klimesš, 2012)

Pěstoun, jako ten, kdo je zodpovědný za výchovu dítěte, je přizván k tvorbě Individuálního plánu ochrany dítěte. A tento plán pak pomáhá naplňovat.

Úkolem pěstouna je též vytvoření Knihy života. Do této knihy se zaznamenávají informace o rodině dítěte. Zážitky a pokroky v životě dítěte v době pobytu u pěstouna. Kniha tak dokumentuje pobyt dítěte v PPPD tak, aby doba pobytu dítěte u pěstounů nebyla bílým místem v životě dítěte. Zejména u kojenců při předání adoptivním rodičům je taková kniha velmi užitečná. Pro ně je symbolem, že dítě vyrůstalo v dobrém prostředí. Pro dítě je pak zdrojem důležitých informací o jeho raném dětství. Tyto informace jsou pro dítě velmi důležité. Normálně je získáváme od svých rodičů a stavějí nám základy naší identity. Adopčním rodičům tak Kniha dítěte poskytne tyto důležité informace, které oni mohou vhodnou formou předat dítěti. (Semerádová, 2011)

Jestliže je dítě v PPPD z důvodu komplikací v biologické rodině dítěte, tak pěstoun zprostředkovává kontakt dítěte s jeho rodinou ve spolupráci s pracovníky OSPOD nebo doprovázející organizace. S ohledem na situaci v biologické rodině se setkání uskutečňují na neutrálním území například v prostorách doprovázející organizace, v biologické rodině nebo pokud pěstoun souhlasí, v jeho rodině. V rodině pěstouna se uskutečňují setkání zejména v případech, kdy nemá matka dostatečné vzory v péči o dítě a je třeba matku do péče o dítě zaučit.

Předávání dítěte z PPPD

Při předávání dítěte je pěstoun nejen tím kdo předává fyzicky dítě. Ale je i tím kdo, na základě znalosti dítěte je schopen určit vhodný čas a průběh předávání. Předávání není jednorázový proces, naopak je to proces trvající týdny. Během této doby jsou kladeny na pěstouny zvýšené nároky a nejen na ně, ale na celou rodinu. Do rodiny pěstouna chodí často na návštěvu někdo dosud úplně neznámý, ale ke komu je třeba se chovat až s lehce přehnaným nadšením tak, aby dítě přijalo nově příchozí pozitivně. Po těchto návštěvách zase nastává čas návštěv pěstouna s dítětem v nové rodině, což znesnadňuje zase péči o vlastní rodinu. (Hlásková, 2012)

Po předání dítěte do adopce, je novým rodičům „přítelem na telefonu“ pro případ nečekaných situací a je zdrojem informací a podpory pro novou rodinu. Což může a nemusí zasahovat do života rodiny pěstouna, ale v každém případě je toto období náročné. (Hlásková, 2012)

Regenerace rodiny

Doba regenerace rodiny je určena na zhodnocení předcházejícího procesu péče o dítě. Spolu s pracovníkem doprovázející organizace by měla proběhnout schůzka o případných problémech během péče o dítě v PPPD a o způsobu předcházení těchto problémů v další péči. Pěstoun by si v této době měl vybrat čas na dovolenou. Během této doby by si měl pěstoun také plnit své zákonné povinnosti o doplňování vzdělání. Je také časem na praktické přípravy na přijetí nového dítěte – vyprání a přichystání potřeb pro nové dítě. Je to čas nejen na aktivity, ale i čas pro smutek z odchodu dítěte. (Macela, 2013)

3.4 Průvodci pěstounů, doprovázející organizace

V této kapitole se zaměřím na organizace, které se zabývají péčí o pěstouny ať už budoucí či v evidenci poskytovatelů PPPD. Tento doprovod v péči o děti v PPPD mohou vykonávat následující organizace - ze státních organizací je to obecní úřad, obecní úřad s rozšířenou působností, krajské úřady, MPSV, Úřad pro mezinárodně-právní ochranu dětí. Dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů mohou tuto činnost převzít i fyzické a právnické osoby, které splní požadavky, které zákon ukládá. Jedná se zejména o vhodné vzdělání osob, které budou osobně o pěstouny pečovat a poskytovat jim informace a vhodné prostředí pro poskytování zmíněných služeb. Tyto osoby jsou pod dohledem příslušného krajského úřadu. V praxi se jedná o nestátní organizace, které pořádají informační a vzdělávací kurzy pro zájemce o náhradní rodinou péči všech forem a právě poskytují službu doprovázení pro pěstouny PPPD. V systému PPPD tak mají tyto nestátní organizace nezastupitelnou roli. V kapitole se zaměřím na jednotlivé kroky jaké provází výkon pěstounské péče a jakou pomoc v konkrétních situacích poskytují pracovníci výše zmíněných organizací.

3.5 Doprovázení pěstounů PPPD

Do 30 dnů od zápisu do registru poskytovatelů PPPD je žadatel povinen uzavřít dohodu o výkonu pěstounské péče buď s OSPOD nebo s nestátní organizací, kterou si vybral. Ideálně by se mělo jednat o organizaci ve které proběhl kurz přípravy na pěstounství. Je tak zajištěna kontinuální péče o pěstouny.

Doprovázení rodiny pěstouna je individuální proces zohledňující individualitu dítěte, jeho původní rodinu (jestliže je) a pěstouny. Pro tuto práci je ideální pracovník nestátní organizace, protože pracovník OSPOD může být vnímán spíš jako kontrolor, a tudíž by se mu pěstouni z obavy ze ztráty kompetencí nemuseli svěřovat se svými problémy. Tady je ideální prostor pro neziskové organizace a to zejména ty, které už z předchozí práce během přípravy pro pěstouny znají a je tak navázán vztah důvěry a pomoci. Pěstouni ví jak pomoci dítěti a co potřebuje přijaté dítě, ale často zanedbávají svou rodinu. Zde je právě prostor pro doprovázejícího pracovníka, aby svou pomocí eliminoval negativní dopady pěstounství. Rodina pěstouna tak bude stabilní a může tak dlouhodobě plnit svou funkci. (Semerádová, 2011)

„Jsou však témata náhradního rodičovství, která potřebují podporu odborníků. Jak pomoci dětem zaplnit prázdná místa v jejich historii, jak budovat jejich identitu, zdravé sebevědomí, jak vytvořit pozitivní obraz jejich vlastních rodičů, tak aby si mohly vážit sami sebe? Jak si poradit s kontaktem s biologickými rodiči, tak aby byl pro všechny bezpečný? Jak neopomenout a ošetřit potřeby svých vlastních dětí? Jak nepřecenit své síly? Myslet i na vlastní potřeby a potřeby manželského partnerství pěstounů?“ (Máliková, 2012)

Jaké jsou cíle provázení? Prvotní je ochrana pěstounské rodiny tak, aby nevznikla další rodina o kterou se bude třeba starat. Cílem je naučit rodinu využívat svých schopností a zdrojů ke zvládnutí situací, které nastávají a nabízet příklady dobré praxe jako inspiraci pěstounům. To vyžaduje práci s celou rodinou jako celkem a nikoliv jen jako se součtem jejích částí. Doprovázení má tři funkce – podpůrnou/preventivní, terapeutickou, vzdělávací. Podpůrnou a terapeutickou jsem již nastínila výše. Je jím ochrana biologické rodiny pěstouna a vyrovnávání se s novou situací po přijetí dítěte. Úkolem průvodce je nezúčastněné pozorování a vyhodnocení možných komplikací, jejich předcházení nebo řešení. Jedním z jeho cílů je řešit problémy v zárodku, kdy jsou malé a snadno řešitelné. Terapeutickou stránkou provázení je již řešení konkrétních problémů, které vyplynou až po přijetí dítěte nebo se z díky krizi zvýrazní nad bezpečnou mez. Tady je na průvodci, jestli zhodnotí situaci jako takovou, kterou je schopen zvládnout vlastními silami nebo zprostředkuje pomoc zvenčí. V takovém případě jeho práce spočívá nejen v doporučení konkrétního pracovníka, ale zprostředkovává také komunikaci mezi ním a rodinou a následnou zpětnou vazbu. Výrazně se tak zkracuje doba nutná k navázání důvěry mezi rodinou a novým členem týmu a tím i zrychlení řešení problému. Vzdělávací funkci plní jednak svou prací v rodině pěstouna, ale i doporučuje vhodné kurzy pro pěstouny vzhledem k situaci kde se psychicky nacházejí. A samozřejmě může doporučit vhodnou literaturu vzhledem ke své orientaci v problému. (Semerádová, 2011)

Proces doprovázení má tři části. Vstupní, pracovní, hodnotící. Aby mohla práce vůbec začít je třeba vytvoření vztahu důvěry rodiny k průvodci. Zde se hodně času ušetří jestliže je průvodce rodině znám z kurzu PPPD. (Semerádová, 2011)

- Vstupní fáze: Základem je vytvoření vztahu důvěry průvodce s rodinou. Tato doba je krátká, jestliže je tento vztah již předpřipraven z předchozí spolupráce. Průvodce v této fázi hodnotí stav po přijetí dítěte do rodiny, jestli funguje vše tak jak má. Je to čas na

vyjasnění situace dítěte a pravděpodobný průběh PPPD. Řeší se scénáře v závislosti na situaci dítěte – jestli je dítě čekatelem na adopci, stabilizaci biologické rodiny a jiné.

- Pracovní fáze: Vlastní řešení možných problémů v rodině pěstouna, doporučování vhodných konzultantů vzhledem k situaci rodiny. V této fázi se i řeší kontakt s biologickou rodinou nebo kontakt s budoucí rodinou v systému NRP. Zohledňuje se i právní situace kolem dítěte. Vzhledem k relativně krátké době (nejčastěji je dítě v PPPD 3 měsíce) je to velmi dynamický proces.
- Hodnotící fáze: Po odchodu dítěte z PPPD je třeba s pěstouny probrat situaci, zhodnotit celý proces péče a předání. Zhodnotit vzešlé problémy a případně je nyní čas na nich pracovat v klidu tak, aby s dalším dítětem nevznikali nebo se minimalizovali. Je zde i čas doporučit možnosti dalšího povinného vzdělávání pěstounů.

V PPPD se pracovní a hodnotící fáze prolínají či střídají tak, jak je právě vzhledem k pobytu dítěte v PPPD třeba. (Semerádová, 2011)

3.5.1 Osoba průvodce

Jaké jsou kladeny požadavky na doprovázejícího pracovníka? Určitě by to měla být osobnost zralá, vědomá si svých možností, otevřená, podpůrná a empatická. Měl by být informován nejen v problematice PPPD ale i právních aspektech týkajících se PPPD. A v neposlední řadě je třeba počítat, že pracovník s rodinou svým způsobem žije, takže je třeba zohlednit i konkrétního průvodce pro konkrétní rodinu. Celkově můžeme roztřídit průvodce do tří skupin. (Jeníčková, Málíková, 2011)

- Průvodce Manažer: Sleduje rodinu a doporučuje potřebné odborníky, ale příliš nezasahuje do řešení problémů.
- Průvodce Manažer a Terapeut: Tento průvodce řeší problémy na které stačí, ale ty přesahující jeho schopnosti předá do péče jinému odborníkovi.
- Průvodce Terapeut a Konzultant: Sám pracuje na řešení problémů rodiny. Tady je třeba zvážit zda průvodce stačí na obě role a případně zvolit předání terapie kolegovi tak, aby nebyla narušena jeho práce průvodce rodiny. (Jeníčková, Málíková, 2011)

3.5.2 Další nabídka organizací pro pěstouny/zájemce o PPPD

Další nabídka těchto organizací se týká dalšího vzdělávání pěstounů PPPD. Ze zákona se musí pěstoun vzdělávat v rozsahu 24 hodin za rok. Organizace nabízejí též workshopy

pro zájemce o PPPD nebo některou z jiných forem NRP. Dále pořádají semináře pro odborné pracovníky - zdravotníky, sociální pracovníky a všechny, kdo se starají o děti v PPPD, (lékaři, pedagogové, sociální pracovníci v nemocnicích apod.) Organizace též pořádají vzdělávací pobyty pro pěstouny nebo tábory pro děti v pěstounské péči.

4 Praktická část

4.1 Cíle a předpoklady praktické části bakalářské práce

Hlavní cíl: Zjistit informovanost veřejnosti o PPPD

Dílčí cíl č. 1: Jaké problémy / rizika vnímají respondenti o PPPD

Dílčí cíl č. 2: Za jakých podmínek by poskytovali PPPD

Autorovy předpoklady:

Hlavní předpoklad: Předpokládám, že bude méně než 50% odpovědí respondentů na znalostní otázky o PPPD správných.

Předpoklad k otázce č.1: Předpokládám, že největším problémem / rizikem PPPD je psychické nezvládnutí odchodů dětí z PPPD z rodiny pěstouna.

Předpoklad k otázce č. 2: Předpokládám, že nejčastější překážkou poskytování PPPD je finanční zabezpečení pěstouna.

Mým hlavním cílem je zjistit jaká je informovanost veřejnosti o podmínkách PPPD v České republice. Součástí výzkumu je též zjistit, jaké vnímají respondenti překážky v PPPD a za jakých podmínek by byli ochotni poskytovat PPPD.

Metodika výzkumu

Pro praktickou část bakalářské práce byl zvolen kvantitativní výzkum formou dotazníkového šetření. Celkem je v dotazníku 24 otázek. Celkem bylo 21 otázek uzavřených a 3 otázky byly otevřené. Otevřené otázky byly zvoleny tam, kde bylo třeba zjistit individuální odpovědi a názor respondentů. Otázky se týkaly znalostí respondentů o PPPD, identifikačních údajů respondentů a medií které respondenti sledují.

Úvodní otázky zjišťují identifikační údaje o respondentech – pohlaví, věk, velikost bydliště / kraj. Otázky 6. až 19. se týkají konkrétních znalostí respondentů o PPPD a jejich postoj k PPPD. Závěrečné otázky směřovaly na zjištění, jaká media respondenti sledují tak, aby mohly organizace zabývající se PPPD vhodně umístit své PR články o PPPD do vhodných medií. Celý dotazník je v příloze č.1 bakalářské práce.

Celkový počet respondentů, kteří vyplnili alespoň část dotazníku byl 75.

Dotazník jsem šířila elektronickou formou přes sociální sítě, emailem a webové portály.

Cílová skupina

Cílovou skupinou byli respondenti ve věku 25 - 55 let. Tuto cílovou skupinu jsem zvolila s ohledem na vhodný věk pro práci pěstouna PPPD. Věková hranice 25 let byla zvolena jako hraniční věk pro zvažování možnosti stát se pěstounem PPPD. Věk 55 let proto, že je vhodné aby zájemce po absolvování schvalovacího procesu byl ještě dlouho aktivní a zdravý.

4.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření.

Dotazník navštívilo celkem 261 respondentů. Dotazník dokončilo 75 respondentů. Dotazník nedokončilo 186 respondentů. Dotazovaných bylo 81,3 % žen a 18,7 % mužů.

Statistické otázky 1. – 4.

Tabulka č. 1: Věk respondentů

Věk respondentů	Počet odpovědí	Procent odpovědí
20 - 30 let	21	28%
31 - 35 let	28	37,4%
36 – 40 let	7	9,3%
41 - 45 let	3	4%
46 – 50 let	6	8%
51 – 55 let	10	13,3%

Celkem odpovědělo 75 respondentů.

Z tabulky vyplývá, že nejvíce respondentů bylo ve věku 30 -31 let, druhý nejvyšší pak v rozmezí 20 -30 let. Tento věk není pro PPPD optimální, vzhledem k nutné rodičovské zkušenosti a doporučení, že nejmladší dítě v rodině by mělo být starší osmi let, je optimální věk okolo 40 let, v závislosti na počtu a věku dětí pěstouna.

Tabulka č. 2: Bydliště respondentů

Kraj	Počet respondentů	Procent respondentů
Praha	48	66%
Středočeský	16	23%
Vysočina	2	3%
Jihomoravský	1	1%
Moravsko-slezský	3	4%
Plzeňský	1	1%
Jihočeský	1	1%
Liberecký	1	1%
Olomoucký, Zlínský, Karlovarský, Ústecký	0	0%

Počet odpovědí 74 respondentů. Nejvíce respondentů žije v Praze.

Tabulka č. 3: Velikost bydliště respondentů

Velikost obce	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Obec do 5 000 obyvatel	8	10,7 %
Obec do 10 000 obyvatel	6	8 %
Obec do 50 000 obyvatel	8	10,7 %
Obec do 100 000 obyvatel	4	5,3 %
Obec do 250 000 obyvatel	1	1,3 %
Obec do 500 000 obyvatel	1	1,3 %
Obec od 500 000 obyvatel	47	62,7 %

Počet odpovědí 75 respondentů. Nejvíce respondentů žije ve městě s více než 500 000 obyvateli.

Tabulka č. 4: Dosažené vzdělání respondentů

Dosažené vzdělání	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Základní	0	0 %
Střední odborné bez maturity	2	2,7 %
Střední s maturitou	37	49,3 %
Vysoká škola	36	48 %

Odpovědělo 75 respondentů. Nejvíce respondentů má středoškolské vzdělání s maturitou.

4.2.1 Otázky k informovanosti o PPPD

Tabulka č. 5: Jak jsem o PPPD informován/a

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Mám povrchní informace z medií	38	50,7 %
Vůbec, nikdy jsem o pěstounské péči na přechodnou dobu neslyšel/a	11	14,7 %
Zajímal/a jsem se o možnost poskytovat pěstounskou péči na přechodnou dobu.	6	8 %
Četl/a jsem článek o pěstounské péči	28	37,3 %

Odpovědělo 75 respondentů. Odpovědí 83. Bylo možno dát více odpovědí.

Rozdíl mezi otázkou „Mám povrchní informace z medií“ a „ Četl/a jsem článek“ je v aktivitě příjemce. V prvním případě se jedná o zaslechnutí informace v rámci nějakého pořadu. V druhém případě si respondent aktivně přečetl článek v nějakém médiu. Neznamená to však, že je do PPPD respondent aktivně zapojen.

Tabulka č.6 Kdo může být pěstounem na přechodnou dobu?

Odpověď	Počet respondentů	Procent Respondentů
Jednotlivec	2	2,7%
Partnerská/rodičovská dvojice	21	28,7%
Každý plnoletý svéprávný jedinec s trvalým pobytem na území ČR	35	48,6%
Nevím	15	20%

Odpovědělo 73 respondentů.

U této otázky je nejvíce zastoupenou odpovědí odpověď správná. Pěstounem PPPD může být každý jedinec starší 18 let nemající omezení způsobilosti, žijící na území ČR. Druhá nejčastější odpověď je že partnerská / rodičovská dvojice vychází z předpokladu o ideálním rodinném prostředí pro dítě.

Tabulka č. 7 Jaké musí mít pěstoun vzdělání

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Jakékoliv	44	59,5 %
Základní	5	6,8 %
Střední s vyučením	8	10,8 %
Střední s maturitou	20	27,0 %
Vyšší odborná škola	2	2,7 %
VS	2	2,7 %
Vzdělání pedagogického směru	1	1,4 %

Odpovědělo respondentů 74. Počet odpovědí 82, možnost dát více odpovědí.

Tady je správná odpověď odpovědí nejčastější.

Tabulka č.8. Musí mít pěstoun rodičovskou zkušenost?

Odpověď	Počet respondentů	Procent respondentů
Ano	10	13,3%
Ne	35	46,7%
Nevím	30	40%

Počet odpovědí respondentů 75. Počet odpovědí 75.

Tady je nejvíce zastoupenou odpovědí odpověď špatná. Pěstoun na přechodnou dobu musí mít rodičovskou zkušenost. Mezi důležité příčiny této podmínky patří, aby si pěstoun dítětem nekompensoval vlastní potřebu mít děti a tím se předešlo komplikacím při předávání dítěte do původní/nové rodiny. Kompenzace potřeby vlastních dětí byla i jednou z častých problematických hledisek PPPD dle respondentů viz. dále. Další důležitou příčinou je i nutnost vlastní rodičovská praxe.

Tabulka č.9 Mohou být v domácnosti vlastní děti pěstouna?

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Ne	0	0%
Ano	50	66,7%
Nevím	25	33,3%

Odpovědělo respondentů 75.

Tato otázka v sobě zahrnovala otevřenou odpověď v případě, že respondent vybral možnost ANO.

Tabulka č.9 Jakého věku mohou být biologické děti pěstouna

Odpověď	Počet dětí
Dítě jakéhokoliv věku	15
Dítě velké a samostatné cca 12+	7
Dítě 8+	4
Dítě 6+	2

Dítě 2+	6
Nevím	3
Stejné nebo mladší než biologické dítě	2
Stejného věku jako dítě přijaté - „kamarád“	3

Nejdříve správná odpověď - v rodině pěstouna PPPD mohou být biologické děti pěstouna.

Není legislativně dáno jakého věku můžou děti být, ale doporučuje se, aby nejmladší biologické dítě pěstouna bylo starší 10 let. Z tabulky vyplývá, že někteří respondenti jsou si tohoto vědomi. Tento věk je doporučován proto, že takto staré dítě je schopno pochopit problematiku odchodu a příchodu dětí do PPPD. Dítě v tomto věku už by si mělo být jisté svým pevným místem v rodině a nemělo by mít strach z toho, že by ho rodiče jednou mohli odevzdat. Blíže se tomuto věnuji v teoretické části bakalářské práce. A za druhé, přijaté děti by měli být mladší než biologické děti z důvodu rodičovské praxe.

A teď k otevřeným odpovědím respondentů. Statisticky jsem je vyhodnotila dle četnosti. Kompletní seznam viz příloha č. 2 bakalářské práce. Sdružila jsem odpovědi stejné nebo podobné. Nejvíce je zastoupena možnost, že může být dítě jakéhokoliv věku. Jak bylo napsáno výše je to sice pravda, ale z různých příčin to tak není možné. Do určitého věku není vhodné, aby byly přijaté děti stejného věku jako děti pěstouna hlavně u dětí, které vzhledem k věku vyžadují intenzivní péči (kojenci a děti do cca 3 let). Pěstoun by nemohl zaručit dostatečnou péči pro přijaté dítě jestliže má sám dítě v tomto věku.

Tabulka č. 10 Kolik dětí v rodině pěstouna PPPD může být celkem (bio/přijaté) ?

Odpovědi	Počet odpovědí	Procent odpovědí
1	7	9,7 %
2	6	8,4 %
3	15	20,8 %
4	28	38,9 %
Více než 4.	16	22,2 %

Odpovědělo 72 respondentů.

Tady je nejčastěji zastoupená odpověď správná. Maximálním počet dětí v rodině po přijetí dítěte do PPPD je 4. Bere se za to, že rodina o čtyřech dětech má naplněny své možnosti péče a více dětí už by nemusela zvládnout. Tady se nabízí srovnání s pěstounskými rodinami o velkém počtu dětí. Ale jednak i od těchto velkorodin se upouští a za druhé krátkodobost PPPD předpokládá náročnější péči o děti než je tomu v dlouhodobé pěstounské péči. Tudíž i kapacity rodiny jsou tak menší.

V následující tabulce uvádím přehled konkrétních odpovědí respondentů (těch kteří odpověděli možnost - více než 4 děti).

Tabulka č. 11

Odpověď	Počet respondentů
Není stanoveno/omezeno	5
Nevím	2
5 dětí	1
6 dětí	1
7-8 dětí	1
12 dětí	1
Jestliže je rodina fin.zajištěná tak neomezeně	1

Respondentů odpovědělo 12. Nejčastější odpověď je že počet dětí v rodině není omezen.

Tabulka č.12: Které děti jsou v pěstounské péči na přechodnou dobu?

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Děti čekající na adopci/ dlouhodobou pěstounskou péči	36	34 %
Děti s problematickou biologickou rodinou	17	16%

Děti o které se nemohou rodiče ze závažných důvodů starat. Např.: Nemoc, výkon trestu, složitá životní situace apod.	42	40 %
Nevím	11	10 %

Respondentů odpovědělo 75. Celkem 106 odpovědí, bylo možno vybrat více možných odpovědí.

Děti v PPPD jsou ze všech výše zmíněných důvodů.

Tabulka č.13 Jak dlouhá je maximálně doba pobytu dítěte u poskytovatele pěstounské péče na přechodnou dobu?

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
0 - 3 měsíce	1	1,3 %
0 -1 rok	27	36 %
0 -2 roky	7	9,4 %
0 - 3 roky	9	12 %
Nevím	31	41,3 %

Respondentů odpovědělo 75. Odpovědí 75.

V tomto případě byla nejčastější odpověď neví. Druhá nejčastější odpověď je odpověď správnou. Maximální doba pobytu u pěstouna je, až na výjimky, 1 rok. Za tuto dobu se předpokládá, že dojde k vyřešení příčin umístění dítěte v PPPD. Odpověď 0-3 roky patrně souvisí s tím, že PPPD je často prezentována jako náhrada za Dětské domovy pro děti do tří let dříve uváděné jako Kojenecké ústavy, kde jsou děti právě do tří let věku.

Tabulka č. 14 Jaké minimální materiální podmínky jsou nutné pro poskytování pěstounské péče?

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Pokoj pro dítě/děti v pěstounské péči	4	5,4 %
Vlastní postel/prostor pro dítě	9	12 %

Základní vybavení pro dítě (postel, oblečení, jiné...)	52	69,3 %
Nevím	10	13,3 %

Odpovědělo 75 respondentů. Odpovědí 75.

Tady je nejčastější odpovědí odpověď správná. Nutným vybavením je myšleno oblečení, postel a jiné nutné potřeby pro dítě, vzhledem k věku dítěte (kočárek, velikost postele, velikost oblečení a pod.).

Tabulka č. 15 Jaký je měsíční plat pěstouna poskytující pěstounskou péči na přechodnou dobu jestliže se jedná o zdravé dítě?

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Do 5 000,-	11	14,7 %
Do 5001,- až 10 000,-	8	10,7 %
Do 10 001,- až 15 000,-	7	9,3 %
Do 15 001,- až 20 000,-	11	14,7 %
Do 20 001,- až 25 000,-	3	4 %
Do 25 001,- až 30 000,-	0	0 %
Nevím	35	46,7 %

Respondentů odpovědělo 75. Odpovědí 75.

Nejčastější odpověď je nevím. Z výsledků vyplývá, že se institucím podařilo dobře zatajit kolik si může pěstoun v PPPD vydělat. Příspěvek pěstouna na přechodnou dobu je 20 000,- bez ohledu na to jestli má právě v péči dítě PPPD či nikoliv. Tato částka je určena pěstounovi jako jeho plat. V době kdy nemá v péči dítě je tato částka myšlena jako plat za jeho připravenost převzít dítě do péče a tudíž nemůže chodit do jiné práce. Dále

pobírá příspěvek na úhradu potřeb dítěte odstupňovaný podle věku dítěte od 4 500,- do 6 350,- .

Tabulka č.16 Má poskytovatel pěstounské péče na přechodnou dobu nárok na dovolenou?

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Ano	20	26,7 %
Ne	19	25,3 %
Nevím	36	48 %

Respondentů odpovědělo 75. Počet odpovědí 75.

Nejčastější odpověď je neví. Pěstoun má nárok na dovolenou a to v rozsahu 14 dní za rok. Tady je zřejmé, že o tomto respondenti nemají dostatečné informace. Primárně by si ji měl vybírat v mezidobí, kdy nemá v péči dítě v PPPD. Jestliže toto není možné, může využít odlehčovací péče.

Tabulka č.17 Jsou podle Vás podmínky pro poskytování pěstounské péče na přechodnou dobu ze strany státu pro pěstouny dostatečné?

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Ano	10	13,5%
Ne	5	6,8%
Nevím, nemohu posoudit	59	79,7%

Respondentů odpovědělo 74. Počet odpovědí 74.

Nejvíce odpovědí je u možnosti neví, nemohu posoudit.

Otázka 18 Jaké vidíte překážky/rizika v poskytování pěstounské péče na přechodnou dobu?

Otevřená otázka. Odpovědi jsem utřídila podle společných znaků do skupin a ty pak sečetla. Přepis odpovědí je uveden v příloze č. 3.

Celkem odpovědělo 43 respondentů. Respondenti mohli uvést až tři překážky. V těchto případech jsem každou započítala zvlášť.

Tabulka č. 18 Jaké vidíte překážky a rizika v poskytování PPPD?

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Nezvládnutí odchodu a vztahu k dítěti ze strany pěstouna	21	29,2%
Nezvládnutí odchodu ze strany dítěte	17	23,6%
Negativní ovlivnění rodiny pěstouna	8	11,1%
Špatně nastavený státní systém	7	9,7%
Nedostatečná kvalifikace pěstouna	5	6,9%
Nemohu posoudit	4	5,6%
Byznys s dětmi	3	4,2%
Obava s kontaktů s biologickou rodinou dítěte	3	4,2%
Nemožnost kontaktu s dítětem po jeho odchodu	2	2,8%
Nevhodné poznámky od okolí z důvodu špatné informovanosti veřejnosti o PPPD	2	2,8%

Respondentů odpovědělo 22. Odpovědí 72.

Z tabulky vyplývá, že největší překážkou je vlastní strach z nezvládnutí situace na straně pěstouna. Zvláště strach ze zvládnutí odchodu dítěte z rodiny. A to jak na straně pěstounů, tak i vlastních dětí pěstouna. Druhým největším problémem pak je zvládnutí situace ze strany dítěte v PPPD. Zde je na zvážení jestli je lepší pro budoucí život dítěte

ztráta jedné vazby a zrod/obnovení nové vazby nebo to, že dítě v ústavní péči nemá možnost stabilní vazby navazovat.

Další nedostatky vidí respondenti ve funkci státu. Tady se setkávají dva protiklady. A to na jedné straně přílišná byrokratizace procesu a přílišné kontroly pěstounovy rodiny. A na druhé straně zase obava z nedostatečné kontroly, přípravy a podpory pěstounů. A také obecná obava ze selhávání systému v rychlosti řešení problému dítěte tak, aby PPPD byla opravdu přechodná a za dobu pobytu dítěte se jeho situace opravdu stabilizovala a vyřešila definitivně aby dítě nepřecházelo z jedné PPPD do druhé.

Otázka č.19 Za jakých podmínek byste byl/a ochoten/a poskytovat pěstounskou péči na přechodnou dobu?

Otevřená otázka. Odpovědi jsem roztrídila podle společných znaků a odpovědi následně sečetla. Přepis odpovědí je uveden v příloze č. 4.

Celkem odpovědělo 46 respondentů. Některé odpovědi obsahovaly více možností, vyhodnotila jsem všechny obsažené možnosti.

Tabulka č. 19 Za jakých podmínek bych poskytoval/a PPPD

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Za žádných podmínek bych dítě do nepřijal/a	10	18,5%
Přijal/a bych dítě které znám (z rodiny, dítě přátel)	7	13%
Kdybych byl/a finančně zabezpečená/ý	8	15,7%
Osobní překážky Nízký/vysoký věk, necítím se na to, vlastní malé děti	12	23%
Administrativní překážky Vysoká/nízká kontrola ze strany státu, anonymita pro biologickou rodinu	4	7,4%

Se souhlasem partnera, širší rodiny	8	15,8%
Obava z problémového dítěte	1	1,9%
Možnost kontaktu s dítětem z PPPD	1	1,9%
Uvažuji o PPPD až se instituce zavede	1	1,9%
Uvažuji o ní za stávajících podmínek	1	1,9%

Odpovědělo 43 respondentů. Vyhodnocených odpovědí 54.

Nejvíce odpovědí se týkalo osobních překážek na straně respondenta. Další nejčastější odpovědí je, že za žádných okolností bych cizí dítě nepřijal/a.

4.2.2 Respondenty sledovaná media. Zdroje informací o PPPD

Následuje vyhodnocení otázek respondenty sledovaných medií a otázku kde by hledali informace o PPPD.

Tabulka č.20 Kde byste hledali informace o pěstounské péči na přechodnou dobu?

Odpovědi	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Internet(portály ministerstev, weby internetových časopisů, weby novin a časopisů)	66	42,4 %
Televize	0	0 %
Noviny	1	0,6%
Časopisy	1	0,6 %
Vyhledal/a bych organizaci která se zabývá pěstounskou péčí na přechodnou dobu	58	37%
Vyhledal/a bych pěstouny na přechodnou dobu	31	19,4%

Respondentů odpovědělo 75. Odpovědí 157, byla možnost více odpovědí.

V této otázce jsem se zaměřila na zjištění, kam by se respondenti obrátili pro získání informací o PPPD.

Nejvíce respondentů by hledalo informace na internetu. Druhá nejčastější odpověď – přes organizace zabývající se PPPD by byla následnou volbou po prohledání internetových zdrojů.

Tuto otázku jsem zvolila nejen jako informaci o tom kam by se potenciální pěstouni obrátili, ale i kam by měli organizace zabývající se PPPD směřovat své náborové kampaně.

Otázka č.21 č. 22, č.23

Která media sledujete:

Těmito otázkami jsem chtěla zjistit, kam by měly organizace zabývající se PPPD nasměřovat své kampaně na oslovení potenciálních nových pěstounů.

Tabulka č. 21 Všechna media

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Internetová média (informační weby, rodinné weby apod.)	69	94,5 %
Televizní zpravodajství	27	37,0 %
Rádio	15	20,5 %
Noviny	13	17,8 %
Časopisy	6	8,2 %

Respondentů odpovědělo 73. Odpovědí 130. Bylo možno více odpovědí.

Nejčastěji respondenti vyhledávají informace na internetu.

Tabulka č. 22 Deníky

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Mf Dnes	42	76,4 %
Lidové noviny	13	23,6 %

Hospodářské noviny	14	25,5 %
Právo	4	7,3 %

Respondentů odpovědělo 73. Odpovědí 73.

Nejčastěji respondenti sledují deník MF Dnes.

Tabulka č.23 Týdeníky, Společenské magazíny

Odpovědí	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Žádné	28	40 %
Společenské magazíny (Týden, Impuls a pod.)	28	40 %
Týdeníky (Reflex, Respekt a pod.)	5	7,2 %
Magazíny pro ženy (Marianne, Vlasta, Marie Claire, Xantypa a pod.)	7	10 %
Magazíny pro muže (Maxim, Playboy a pod.)	2	2,8 %

Respondentů odpovědělo 70. Odpovědí 70. Nejvyšší počet odpovědí mají možnost žádný magazín a společenské magazíny.

5 Diskuse a komparace dat

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit informovanost veřejnosti o PPPD.

Předpoklad č. 1: Předpokládám, že správně odpovězeno bude méně než 50% otázek zjišťujících informovanost veřejnosti o PPPD.

5.1 Jaká je informovanost veřejnosti o PPPD?

Nejdříve začnu s vyhodnocením otázek o znalostech respondentů o podmínkách PPPD. Těchto znalostí se týkaly otázky 6. až 16.

Tabulka č. 24 Vyhodnocení informovanosti veřejnosti

Otázka	Počet správných odpovědí	Počet špatných odpovědí
Kdo může být pěstounem PPPD?	56	14
Jaké musí mít pěstoun PPPD vzdělání?	42	38
Musí mít pěstoun PPPD vlastní rodičovskou zkušenost?	9	64
Mohou být v rodině pěstouna vlastní děti?	49	24
Kolik zdravých dětí může být v rodině pěstouna celkem?	64	16
Které děti jsou v pěstounské péči na přechodnou dobu?	94	10
Jak dlouhá je maximální doba pobytu dítěte v rodině pěstouna PPPD?	27	46
Jaké minimální materiální podmínky jsou nutné pro poskytování PPPD	60	13
Jaký je měsíční plat pěstouna PPPD v případě zdravého dítěte	10	63
Má poskytovatel PPPD nárok na dovolenou	19	54

Žádný z respondentů neodpověděl na všechny vědomostní otázky správně. 60 % otázek bylo správně a 40% otázek bylo špatně.

Výsledek šetření nepotvrdil předpoklad, že bude správně odpovězeno méně než 50% otázek o znalostech respondentů o PPPD.

Respondenti správně odpověděli na otázky o tom kdo může být pěstounem PPPD, o vzdělání pěstouna, o tom jestli mohou být v rodině pěstouna vlastní děti a kolik může být celkem dětí v rodině pěstouna, jaké děti jsou v péči PPPD a jaké materiální podmínky jsou nutné pro výkon práce pěstouna.

Respondenti chybovali ve výšce platu pěstouna, o tom jestli musí mít pěstoun rodičovskou zkušenost, o možnosti dovolené pro pěstouna a v maximální době péče o jedno dítě v PPPD.

5.2 Další výzkumné cíle.

Vedlejším výzkumným cílem bylo zjistit jaké vnímají respondenti překážky v poskytování PPPD.

Otázka: Jaké vidí respondenti problémy nebo rizika v poskytování PPPD ?

Předpoklad: Nejčastějším problémem/ rizikem bude pro pěstouny psychické zvládnutí odchodu dětí PPPD z rodiny pěstouna.

Odpovědi na tuto otázku najdeme v odpovědích na otázku číslo 18. Pro přehlednost zde zopakují tabulku odpovědí k této otázce.

Tabulka č. 25 Problémy a rizika poskytování PPPD

Odpověď	Počet odpovědí	Procent odpovědí
Nezvládnutí odchodu a vztahu k dítěti ze strany pěstouna	21	29,2%
Nezvládnutí odchodu ze strany dítěte	17	23,6%
Negativní ovlivnění rodiny pěstouna	8	11,1%

Špatně nastavený státní systém	7	9,7%
Nedostatečná kvalifikace pěstouna	5	6,9%
Nemohu posoudit	4	5,6%
Byznys s dětmi	3	4,2%
Obava s kontaktů s biologickou rodinou dítěte	3	4,2%
Nemožnost kontaktu s dítětem po jeho odchodu	2	2,8%
Nevhodné poznámky od okolí z důvodu špatné informovanosti veřejnosti o PPPD	2	2,8%

Největším rizikem v poskytování PPPD je problematika odchodů dětí PPPD z rodiny pěstouna. Největším problémem je vnímáno psychické zvládnutí odchodů dítěte z PPPD na které si pěstoun s rodinou zvykl a přilnul k němu.

Dílčí předpoklad je tak potvrzen.

Dalším velkým problémem jsou byrokratické překážky. Tady je to jednak strach z přemíry zájmu o pěstouny a jejich rodinu a na druhé straně obava, že naopak ve složitém procesu PPPD budu bez podpory ze strany OSPOD. Za odpověďmi skrytými za první částí, totiž z přemíry zájmu o rodinu pěstouna, je pravděpodobně skryt strach před Orgánem sociálně právní ochrany dětí, jednak během procesu schvalování, tak při následné péči o dítě v PPPD. Strach, že by snad sociální pracovník vyhodnotil pěstounovu rodinu jako nedostatečnou. Tady je třeba říci, že v procesu pěstounství jsou sociální pracovníci spolupracovníky pěstounů nikoli protivníky. Je i v jejich zájmu aby vztahy mezi nimi a pěstouny byly na dobré úrovni nejen s ohledem na dítě v PPPD ale i proto aby časové investice do rodiny pěstouna nepřišli nazmar. Jejich snaha pomáhat a podporovat pěstouny v jejich práci je zkrátka v jejich zájmu. Na druhou část je možné říct, že podpora pěstounu formou doprovázení funguje a s dalšími zkušenostmi jistě bude čím dál lepší - a to v celorepublikovém měřítku.

Další překážky jsou z těch, které jsou již v současnosti dobře ošetřeny. Je jím obava s kontaktu s biologickou rodinou a kontakt s dítětem po skončení PPPD. K prvnímu je třeba říci, že je dobře ošetřena anonymita pěstouna (jeho bydliště, hmotné zabezpečení) vůči biologické rodině. Tyto situace jsou ošetřeny setkáním pěstouna s rodinou dítěte v neutrálním prostředí, ať už se jedná o pracoviště OSPOD, doprovázející organizaci nebo nějaké veřejné místo například park. Na přání pěstouna je možné, aby setkání probíhalo v přítomnosti pracovníka OSPOD nebo pracovníka dobrovolnické organizace. Ke druhému je třeba říci, kontakt s dítětem nemusí zmizet. Pěstounka Alžběta Hlásková tento vztah přirovnává ke kmotrovství. Tento vztah není možné vynutit, ale není nemožný po oboustranné dohodě. Autorka by vztah po předání přirovnala k profesi třídního učitele, který se loučí se svou třídou.

Celkově je třeba napsat, že většina problému plyne pouze z neznalosti procesu PPPD. A jestliže by informovanost veřejnosti byla lepší, mnoho těchto problému by vůbec nebylo zmíněno, protože jsou již vyřešené, jen se o tom neví.

Otázka 3: Za jakých podmínek by poskytovali PPPD?

Předpoklad: Předpokládám, že nejčastější překážkou v poskytování PPPD bude finanční zajištění pěstouna.

Odpovědi na tuto otázku jsou u otázky číslo devatenáct „Za jakých podmínek bych byl/a ochotna poskytnout PPPD?“ Odpovědi byly otevřené, seřadila jsem je podle obsahu do skupin a následně sečetla. Úplný přepis odpovědí respondentů je v příloze č. 3.

Tabulka č. 25 Podmínky poskytování PPPD

Odpověď	Počet odpovědí
Za žádných podmínek bych dítě nepřijal/a	10
Přijal/a bych dítě z rodiny/známých/přátel	7
Přijal/a bych pokud bych byl/a finančně zabezpečený/á	8
Přijala bych, ale jen se souhlasem širší rodiny	4
Přijal/a bych s možností kontaktu s dítětem i po skončení PPPD	1
Uvažuji o PPPD až se proces ustálí	1

Uvažuji o PPPD za stávajících podmínek	2
Osobní překážky (obava ze zvládnutí procesu, vlastní malé děti, vlastní věk)	12
Administrativní překážky (materiální podmínky, spolupráce s OSPOD)	8

Nejvíce odpovědí je u odpovědi Osobní překážky.

Předpoklad č. 3 nebyl potvrzen, protože nejčastější překážkou jsou osobní překážky na straně respondenta nikoliv finanční zabezpečení pěstouna.

V osobních překážkách jsou sloučeny obavy z vlastních reakcí proces PPPD. Například problém s ukončením péče o dítě, možnost problémového dítěte, zvláště u starších dětí (v odpovědi byly zmíněny krádeže, útoky...). Dalším častým problémem je vlastní nevhodný věk (moc mladý / moc starý) a nízký věk vlastních dětí.

Druhou nejčastější odpovědí je, že za žádných. Tady jsou započítáni ti, kdo se vyjádřili takto jasně.

Další častou odpovědí je finanční zabezpečení. Tady jsou sloučeny odpovědi jak vlastního osobního zabezpečení, tak i o tom, že je poskytování PPPD vnímáno jako téměř dobročinné a tudíž málo finančně ohodnocené. Takže v odpovědích zazněl požadavek na kompenzaci ušlého zisku nebo na požadavek příspěvku alespoň 10 000,-. Tyto odpovědi potvrzují neinformovanost veřejnosti o výšce platu pěstouna.

Sedm respondentů se domnívá, že by nebyl problém přijetí dítěte ze širší rodiny nebo přátel či známých. Zajímavé je, že v těchto případech by tato pomoc byla bezpodmínečná.

Z velké části se odpovědi překrývají s předchozí otázkou. Takže kdyby se rozptýlily pochybnosti zmíněné v překážkách poskytování PPPD, možná by bylo žadatelů více než nyní.

Celkově by PPPD neposkytovalo 34% respondentů (16 respondentů) tito by odmítli poskytovat PPPD ať už úplně nebo proto, že již neodpovídají věkem.

Po splnění podmínek by bylo ochotno o PPPD uvažovat 66% respondentů (31 respondentů). V tomto případě jsem sečetla respondenty, kteří uvedli takové překážky, které jsou v současné situaci uspokojivě vyřešeny.

Dále zhodnotím odpovědi respondentů dle různých kategorií.

Odpovědi podle pohlaví respondentů.

Lépe informovány jsou o PPPD ženy. Ženy odpovídaly poměrem 7 správných odpovědí, 1 špatná a 2 odpovědi nevím. Muži mají 3 správné, 0 špatných a 8 odpovědi nevím.

Respondenti kteří se o PPPD zajímají

Šest respondentů v dotazníku odpovědělo, že se o PPPD zajímají. Správná odpověď je v tabulce označena 1, špatná odpověď 0.

Tabulka č. 26 Odpovědi na znalostní otázky respondentů zajímajících se o PPPD

Otázka	Resp. 17	Resp. 20	Resp. 38	Resp. 41	Resp. 50	Resp. 65
Kdo může být pěstounem na přechodnou dobu?	1	0	0	1	1	1
Jaké musí mít pěstoun vzdělání	1	1	0	1	0	0
Musí mít pěstoun rodičovskou zkušenost	1	0	0	1	0	1
Mohou být v domácnosti vlastní děti pěstouna	1	0	0	1	0	1
Kolik může být v rodině celkem dětí (bio/PPPD)	1	0	0	0	0	0
Jaké děti jsou v péči PPPD	1	0	0	0	0	0
Maximální doba pobytu dítěte u pěstouna	0	1	1	0	1	1
Min. materiální podmínky pro dítě v PPPD	1	1	1	1	0	0
Plat pěstouna PPPD	0	1	0	0	1	0
Dovolená pro pěstouna PPPD	1	1	0	1	1	0

Z tabulky vyplývá, že ani ti kdo se zajímají o PPPD nemají všechny informace. Nikdo neodpověděl na znalostní otázky správně. Nejvíce respondenti chybovali v otázce pro

jaké děti je péče PPPD určena. V tomto případě špatně odpovědělo pět ze šesti respondentů. Čtyři špatné odpovědi měli respondenti u otázek o tom jestli můžou být v rodině pěstouna vlastní děti a v otázce výše platu pěstouna. V otázce dětí v rodině pěstouna chybovali v počtu dětí v rodině většinou odpověděli, že může být jedno dítě v rodině pěstouna před přijetím dítěte PPPD.

Srovnání respondentů podle vzdělání

V dalším srovnání porovnáám respondenty kteří uvedli jako nejvyšší dosažené vzdělání Střední škola s maturitou a respondenty kteří uvedli vysokoškolské vzdělání.

Tabulka č.27. Srovnání respondentů podle vzdělání.

Dosažené vzdělání	Střední škola s maturitou		Vysoká škola	
	Počet správných odpovědí	Počet špatných odpovědí	Počet správných odpovědí	Počet špatných odpovědí
Kdo může být pěstounem PPPD	26	7	57	14
Vzdělání pěstouna PPPD	18	15	42	38
Rodičovská zkušenost pěstouna	4	30	9	64
Děti v rodině pěstouna	26	8	26	8
Kolik dětí může být v rodině celkem	6	27	6	27
Které děti jsou v PPPD	48	5	44	5

Maximální doba pobytu dítěte PPPD u pěstouna	11	23	11	23
Minimální materiální podmínky	28	6	28	6
Plat pěstouna PPPD	5	29	5	29
Dovolená pěstouna PPPD	6	28	6	28
Součet správných a špatných odpovědí	6	4	6	4

Obě skupiny mají stejné rozdělení správných a špatných odpovědí. Obě skupiny nejvíce chybovali v otázce rodičovské zkušenosti pěstouna PPPD, ve výšce platu pěstouna a v možnosti dovolené pro pěstouny PPPD. Vzdělání tedy není relevantní z hlediska míry informovanosti respondentů.

6 Doporučení pro praxi

V této části se zaměřím na to o jakých problémech by se mělo psát v článkách o PPPD tak, aby se zlepšila informovanost veřejnosti o pěstounské péči. Vzhledem k rozšíření této formy náhradní rodinné péče je pravděpodobné, že se s dětmi v tomto druhu péče potká větší procento veřejnosti a tak by bylo vhodné aby se neudržovali mylné nebo nepřesné informace o PPPD. Lepší informovanost veřejnosti by také mohla přispět k většímu využití PPPD a ke zvýšení počtu zájemců o PPPD.

Z odpovědí respondentů o zdrojích informací a o tom, kde by zjišťovali informace o PPPD vyplývá, že nejdůležitějším zdrojem informací je pro respondenty internet. Celkem 94,5% respondentů má internet jako zdroj většiny informací. Tam by tedy měli směřovat nejen náhodné informace (reklamní spoty organizací), ale i cílené informativní články o

PPPD. Obsah článků by měl korespondovat s překážkami a riziky, které podle dotazníku respondenti vnímají jako zásadní.

Nejvýznamnější překážkou je vnímáno zejména zpracování odchodů dětí z rodiny pěstouna. Články by se tak měli zabývat zejména tím, jak pohlížet na status dítěte v PPPD a jeho vazbu na rodinu pěstouna. Dlouhodobá pěstounka Alžběta Hlásková tento vztah přirovnává například ke vztahu hlídání dítěte své sestry ve chvíli, kdy ta je dlouhodobě nemocná a nemůže se o své dítě momentálně starat. Tento příklad zohledňuje jak časové omezení, trvání péče po dobu nemoci sestry. Tak i citovou angažovanost k dítěti. Pěstoun je „strýcem“ nebo „tetou“ dítěti v PPPD, pečuje o momentální fyzické a emocionální potřeby dítěte, ale nedělá si nároky na plnou emocionální vazbu na dítě. Tato vazba je totiž vyhrazena pouze rodičům.

Ostatní vnímaná rizika jako kontakt s biologickou rodinou je vyřešen například kontaktem s biologickou rodinou v prostorách doprovázející organizace. Podpora pro pěstouny je také ošetřena. Ať už nabídkou krajských úřadů nebo nestátních organizací zabývajících se doprovázením a dalším vzděláváním pěstounů. V doprovázející osobě je tak zabezpečena podpora a kontakt pěstouna se systémem péče o dítě.

Častou vnímanou překážkou k poskytování PPPD byla i otázka finančního zabezpečení pěstouna nebo obava z dostatku času na svěřené dítě a svou vlastní rodinu. V překážkách poskytování PPPD také často zazněla nutnost být finančně zabezpečená a obava, jak skloubit PPPD se svým zaměstnáním. Vzhledem k tomu, že výkon této formy pěstounské péče je zaměstnáním pěstouna, bylo by vhodné do článků také zahrnout i vysvětlení této problematiky. Tato forma pěstounské péče je míněna jako plný pracovní úvazek, tudíž se nepředpokládá, že k této formě péče o dítě ještě chodí pěstoun PPPD do dalšího zaměstnání. Pěstounovi za tuto práci přináležejí i patřičné finanční ohodnocení. Podle dotazníkového šetření respondenti nejvíc chybovali právě v otázce výše platu pěstouna a jeho možnosti vzít si dovolenou. Vzhledem k tomu jak je náročná nejen příprava na výkon PPPD, ale i následné vykonávání profese, jsou obavy o to, že by se o místo ucházeli lidé pouze ze zjištěných důvodů neodůvodněné.

7 Závěr bakalářské práce

V teoretické části jsem shromáždila informace o podmínkách pěstounské péče na přechodnou dobu. Obsahuje informace o procesu přípravy pěstounů. Informace o spolupráci pěstouna s biologickou nebo náhradní rodinou. Poskytuje také informace o tom, jaké jsou kladeny nároky na pěstouny a to jak z hlediska osobnostního, tak na jejich odborné schopnosti. V závěru jsou informace o provázejících organizacích jejich úkolech v procesu pěstounství na přechodnou dobu a jejich nabídce pomoci rodinám pěstounů.

V praktické části byl stanoven základní výzkumný cíl a dva dílčí cíle. Hlavní otázkou bylo zjistit jaká je informovanost veřejnosti o PPPD. Z tabulky o informovanosti vyplývá, že informovanost veřejnosti je na dobré úrovni. Nejvíce špatných nebo nehodnocených odpovědí bylo u otázky ohledně rodičovské zkušenosti a výše platu pěstouna. Při podrobnějším zkoumání překážek k poskytování PPPD je však vidět, že překážky, které vnímají respondenti, jsou již vyřešeny, jen se o nich nedozvěděli. Nejvýznamnější překážkou se jeví obava z psychického nezvládnutí odchodu dítěte z rodiny pěstouna. Dalším významným problémem je vnímán nedostatek času k věnování se dítěti a finanční zabezpečení pěstouna. Tady se prokazuje nedostatečná informovanost veřejnosti ohledně finančního ohodnocení pěstounů. Z hlediska státu je tato služba brána jako zaměstnání na plný úvazek jak časově tak finančně. Není tedy třeba se bát nedostatku času na péči o dítě ani nedostatečného finančního zajištění pěstounů. Co se týče části mediálního průzkumu, tak informační články by se měli zaměřit zejména na vztahy pěstounů a dětí v PPPD a na informace ohledně náplně a podmínek práce pěstouna PPPD .

Použitá literatura a jiné informační zdroje:

Vávrová, Alena et al. *Přípravy pro budoucí rodiče*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, 2012. ISBN 978-80-87455-16-6

ARCHET Caroline, předmluva MATĚJČEK, Zdeněk. *Dítě v náhradní rodině*, Praha:Portál, 2001. ISBN 80-7178-578-4

MACELA, Miloslav. *Umísťování dětí v PPPD*, Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2013

Jeníčková, Natálie, Jaroslava Máliková, Jeroným Klimeš, Alžběta Hlásková, Vratislav Hlásek, Šárka Francíková, Lucie Salačová. *Provázení rodiny jako dlouhodobý proces*. Rozum cit o. s., Říčany: 2012.

Semerádová, Monika, Zachařová, Barbora, Černá, Ria, et al. *Metodika doprovázení, Podpora, vzdělávání a kontrola výkonu náhradní rodinné péče*. Centrum náhradní rodinné péče Amatea o.s, Chrudim: 2011 ISBN 978-80-904801-0-0

Zachařová, Barbora, et al. *Metodika náboru zájemců o náhradní rodinou péči*. Centrum náhradní rodinné péče Amatea o.s, Chrudim: 2010 ISBN 978-80-904801-3-1

Hofrová, Veronika, Rotreklová, Eva. *Odborná příprava budoucích pěstounů a osvojitelů*. Trialog - poradenské centrum o.s., Brno:2009 ISBN 978-80-254-4588-4

Dobrá rodina. *Dobrá rodina* [online]. [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.dobrarodina.cz/>

Natama. *Natama Institut rodinné péče* [online]. [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.natama.cz/cs/>

Středisko náhradní rodinné péče. *Středisko náhradní rodinné péče* [online]. [cit. 2016-05-09]. Dostupné z: <http://www.nahradnirodina.cz>

1 Přílohy bakalářské práce:

1.1 Příloha č. 1:

Nevyplněný dotazník

Otázka č. 1: Kolik je Vám let?

20 -30 let

31 - 35 let

36 -40

41 -45 let

46 -50 let

51 - 55 let

Otázka č.2: Jste?

Muž

Žena

Otázka č.3: V kterém kraji bydlíte?

Praha

Plzeňský

Středočeský

Jihočeský

Karlovarský

Ústecký

Liberecký

Královehradecký

Pardubický

Vysočina

Jihomoravský

Olomoucký

Zlínský

Moravskoslezský

Otázka č.4: Velikost obce kde bydlíte?

Obec do 5 000 obyvatel

Obec do 10 000 obyvatel

Obec do 50 000 obyvatel

Obec do 100 000 obyvatel

Obec do 250 000 obyvatel

Obec do 500 000 obyvatel

Obec od 500 000 obyvatel

Otázka č.5 Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Základní

Střední odborné bez maturity

Střední s maturitou

Vysoká škola

Otázka č.6: O pěstounské péči jsem informován/ informována?

Vůbec, nikdy jsem o pěstounské péči na přechodnou dobu neslyšel/a

Mám povrchní informace z medií

Četl/a jsem článek o pěstounské péči

Zajímal/a jsem se o možnost poskytovat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

Otázka č.7: Kdo může být pěstounem na přechodnou dobu?

Jednotlivec

Partnerská/ rodičovská dvojice

Každý plnoletý svéprávný jedinec s trvalým pobytem na území ČR

Nevím

Otázka č.8: Jaké musí mít pěstoun na přechodnou dobu vzdělání?

Jakékoliv

Základní

Střední s vyučením

Střední s maturitou

Vyšší odborná škola

VŠ

Vzdělání pedagogického směru

Otázka č.9: Musí mít pěstoun na přechodnou dobu vlastní rodičovskou zkušenost?

Ano

Ne

Nevím

Otázka č.:10 Mohou být v domácnosti vlastní děti pěstouna?

Ne

Nevím

Ano. V jakém věku?

Otázka č.11: Kolik dětí, bez fyzického nebo mentálního postižení, může být v domácnosti pěstouna na přechodnou dobu celkem (biologické i přijaté děti) ?

1

2

3

4

Více než 4. Napište kolik.

Otázka č.12: Které děti jsou v pěstounské péči na přechodnou dobu?

Děti čekající na adopci/ dlouhodobou pěstounskou péči

Děti s problematickou biologickou rodinou

Děti o které se nemohou rodiče ze závažných důvodů starat. Např.: Nemoc, výkon trestu, složitá životní situace apod.

Nevím

Otázka č. 13: Jak dlouhá je maximálně doba pobytu dítěte u poskytovatele pěstounské péče na přechodnou dobu?

0 - 3 měsíce

0 -1 rok

0 -2 roky

0 - 3 roky

Nevím

**Otázka č.14: Jaké minimální materiální podmínky jsou nutné pro poskytování
pěstounské péče?**

Pokoj pro dítě/ děti v pěstounské péči

Vlastní postel/ prostor pro dítě

Základní vybavení pro dítě (postel, oblečení, jiné...)

Nevím

**Otázka č.15: Jaký je měsíční plat pěstouna poskytující pěstounskou péči na
přechodnou dobu jestliže se jedná o zdravé dítě?**

Do 5 000,-

Do 5001,- až 10 000,-

Do 10 001,- až 15 000,-

Do 15 0001,- až 20 000,-

Do 20 001,- až 25 000,-

Do 25 001,- až 30 000,-

Nevím

**Otázka č.16: Má poskytovatel pěstounské péče na přechodnou dobu nárok na
dovolenou? Ve smyslu Zákoníku práce.**

Ano

Ne

Nevím

**Otázka č.17: Jsou podle Vás podmínky pro poskytování pěstounské péče na
přechodnou dobu ze strany státu pro pěstouny dostatečné?**

Ano

Ne

Nevím, nemohu posoudit

Otázka č.18: Jaké vidíte překážky/rizika v poskytování pěstounské péče na přechodnou dobu?

Napište prosím 3 nejdůležitější.

Otázka č.19: Za jakých podmínek byste byl/a ochoten/a poskytovat pěstounskou péči na přechodnou dobu?

Otázka č.20: Kde byste hledali informace o pěstounské péči na přechodnou dobu?

Internet(portály ministerstev, weby internetových časopisů, weby novin a časopisů)

Televize

Noviny

Časopisy

Vyhledal/a bych organizaci která se zabývá pěstounskou péčí na přechodnou dobu

Vyhledal/a bych pěstouny na přechodnou dobu

Otázka č.21: Která media pravidelně sledujete?

Televizní zpravodajství

Noviny

Časopisy

Internetová média (informační weby, rodinné weby apod.)

Rádio

Otázka č.22: Které noviny čtete?

Mf Dnes

Lidové noviny

Hospodářské noviny

Právo

Jiné

Otázka č.23: Které časopisy čtete?

Žádné

Týdeníky (Reflex, Respekt apod.)

Společenské magazíny (Týden, Impuls a pod.)

Magazíny pro ženy (Marianne, Vlasta, Marie Claire, Xantypa a pod.)

Magazíny pro muže (Maxim, Playboy a pod.)

Jiné

Otázka č.24: Děkuji, že jste došli až sem. V této otázce je prostor pro Vaše náměty a připomínky.

1.2 Příloha č. 2:

Přepis doplňujících odpovědí k otázce číslo 10: Mohou být v rodině vlastní děti pěstouna? Jestliže ano, můžete dopsat v jakém věku.

- nevím, myslím že je lepší, když by dítě v dočasné náhradní péči mělo kamaráda doma..
- Doporučuje se, aby přijaté dítě nebylo starší než děti biologické.
- starší než dítě v pěstounské péči
- podobném věku svěřeného dítěte
- Není určeno věkové rozmezí
- Doufám, že je to jedno :-)
- Přibližně věkově stejné?
- schopné samostatnosti
- starší než 2 roky
- na věku nezáleží
- od školního výše
- Jakýkoliv věk
- starší 8 let?
- V jakémkoliv.
- starší 10 let
- nerozhoduje
- v jakémkoli
- nad 2 roky
- nad 3 roky

- jakémkoliv
- od 12 let?
- Předškolní
- starší 12
- není dáno
- 13 a více
- libovolný
- od 6i výš
- jakémkoli
- Nezáleží
- jakýkoli
- Dospělé
- netuším
- nevím
- do 15
- Nevím
- 0-100
- 0-18
- 8+
- 8
- ?

1.3 Příloha č. 3:

- **Přepis odpovědí respondentů k otázce č. 18**
- Malá informovanost společnosti
- Dítě si vytvoří vazbu k někomu u koho přebývá dočasně - další zklamání - nedůvěra
- Nedostačující odbornost pěstounů
- Citové přilnutí k dítěti a neochota jej vrátit zpět do původní rodiny.
- Dítě, které je těžko umístitelné zůstává v péči déle. V Anglii je z této formy pěstounské péče velký byznys, děti kolují po pěstounských rodinách "batůžkáři". Zneužitelnost, vidina peněz, chabá citová vazba na dítě.
- Jako riziko vnímám potenciál vzniku a následného přetržení citových vazeb mezi pěstounem a dítětem.
- Nevím
- NEDOSTATEČNÁ KVALIFIKACE , NEDOSTATEK ZKUŠENOSTI,SATURACE VLASTNÍ NEMOŽNOSTI MÍT DĚTI
- Citová vazba na pěstounskou rodinu, hlavně ze strany všech zúčastněných dětí, dospělí by to měli zvládnout. (2x)
- složitá administrativa, malá informovanost
- Děti si zvyknou na pěstouny a následně je těžké je od nich oddělit. Psychická náročnost též pro pěstouny, někdy i pro rodinu pěstounů.
- Vzniklá citová vazba pěstouna na dítě.
- Kontakt s rodinou dítěte (děti) v době péče o svěřené dítě.
- Riziko, že rodina, která nebyla schopna poskytnout dítěti zázemí, od Vás bude chtít pomoc, zejména finance.
- Nemohu posoudit. Problematiku neznám. (2x)
- Neochota státu a úřadů... Zdlouhavé a nesmyslné papírování...
- Složité pro dítě - zvykne si na určité sociální prostředí a poté musí odejít
- Nebezpečí - pěstoun bere pěstounství jako "byznys"
- Deprivace

- Vytvoří se hluboký vztah mezi dítětem a pěstounem.
- Dítě může narušit pěstounskou rodinu.
- Chybí možnost dalšího pečování o dítě (návštěvy,...)
- citová zainteresovanost
- Pěstouni si mohou na dítě zvyknout tak, že o něj nechtějí přijít.
- Někdy se stane pěstounem i někdo, kdo se k dítěti chová špatně.
- Dítě si může oblíbit pěstouny a nechce od nich.

1.4 Příloha č. 4:

Přepis odpovědí k otázce č. 19

- Kdyby se nejednalo o problémové dítě asi bych se nedokázala starat o dítě, které krade a utíká z domu a je agresivní...
- Pokud by to bylo dítě mého dobrého známého nebo rodiny...
- Asi za žádných
- Podmínky jsou již nyní výborné.
- Souhlas manžela
- U dítěte z širší rodiny či dítě přátel bych si podmínky nediktoval, jinak je to na hlubší úvahu
- V případě širší rodiny (2x)
- Pokud bych se domnívala, že to skloubím se svou prací
- MZDA KOLEM 10 TISIC, PŘÍSPĚVEK NA DITĚ 3-5 TISIC NA JEHO POTŘEBY, ALE KLIDNĚ BYCH PŘIJALA NA KRATŠÍ DOBU CCA 3 MĚSICE I DITĚ V NOUZI ZA MINIMUM PROSTŘEDKŮ
- Hlavně pokud bych měla pocit, že jsem dostatečně materiálně zabezpečena (byt, dostatek financí na chod domácnosti). A pokud by souhlasili děti a manžel. (2x)
- vlastní dítě v podobném věku a dostatek času
- V případě, že bych o ni měla zájem, pak za podmínek, které jsou výhodné jak pro mne, jako pěstouna, tak pro dítě.

- Rodina dítěte by nesměla vědět místo mého bydliště. Znat úroveň mého bydlení.
- vzhledem k věku už bych asi nebyla (2x)
- Sejit se s rodiči dítěte, dětí... Lepší podmínky od státu... Možnost dítěte se vídat s rodiči, je-li to možné... V případě dání dítěte k adopci, přednostní právo... Zjednodušení administrativní části...
- Materiální podmínky - dostatek prostor
- Mladší věk
- Až si budu sama sebou jistá, že to zvládnu (úklid, můj vnitřní klid a schopnost odpoutání se)
- netroufla bych si nato
- Nemohla bych.